

I

(Säädökset, jotka on julkaistava)

NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1419/2006,

annettu 25 päivänä syyskuuta 2006,

**perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan yksityiskohtaisesta soveltamisesta meriliikenteeseen
annetun asetuksen (ETY) N:o 4056/86 kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1/2003 muuttamisesta
kabotaasipalvelujen ja kansainvälisten hakurahtipalvelujen lisäämiseksi sen soveltamisalaan**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 83 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

on kuullut alueiden komiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Kilpailusääntöjen soveltaminen meriliikenteen alalla on vuodesta 1987 perustunut asetukseen (ETY) N:o 4056/86 ⁽³⁾. Asetuksella (ETY) N:o 4056/86 oli alun perin kaksi tehtävää. Se sisälsi menettelysäännökset yh-

teisön kilpailusääntöjen täytäntöönpanemiseksi meriliikenteen alalla. Toiseksi siinä säädettiin meriliikennettä koskevia erityisiä aineellisia kilpailusäännöksiä, kuten linjakonferensseille myönnettävästä ryhmäpoikkeuksesta, jonka nojalla linjakonferenssit saivat tietyin edellytyksin vahvistaa hinnat ja säännellä kapasiteettia, yksinomaan teknisten sopimusten jättämisestä perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle ja menettelystä lainvalintatilanteiden ratkaisemiseksi. Sitä ei sovellettu yhden jäsenvaltion satamien välisiin meriliikennepalveluihin (kabotaasipalvelut) eikä kansainvälisiin hakurahtipalveluihin.

(2) Perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16 päivänä joulukuuta 2002 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1/2003 ⁽⁴⁾ muutettiin asetusta (ETY) N:o 4056/86 siten, että meriliikenne lisättiin kaikkia aloja koskevien kilpailuoikeuden yleisten täytäntöönpanosääntöjen soveltamisalaan 1 päivästä toukokuuta 2004, lukuun ottamatta kabotaasipalveluja ja kansainvälisiä hakurahtipalveluja. Meriliikennettä koskevat aineelliset kilpailusäännöt kuuluvat edelleen asetuksen (ETY) N:o 4056/86 soveltamisalaan.

(3) Asetuksen (ETY) N:o 4056/86 mukaisella linjakonferenssien ryhmäpoikkeuksella vapautetaan tietyin edellytyksin perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa määrätystä kiellosta yhden tai useamman linjakonferenssin yhden tai useamman jäsenen sopimukset, päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat. Ryhmäpoikkeuksen myöntämistä voidaan perustella lyhyesti olettamuksella, että konferenssit vakauttavat markkinoita ja varmistavat viejille luotettavat palvelut, eikä näitä tavoitteita voida saavuttaa vähemmän rajoittavin keinoin. Komission tällä alalla toteuttama perusteellinen tarkastelu on kuitenkin osoittanut, että linjaliikennepalvelut eivät ole ainutlaatuisia, sillä alan kustannusrakenne ei eroa olennaisesti muista toimialoista. Tämän vuoksi ei ole todisteita siitä, että alaa olisi tarpeen suojella kilpailulta.

⁽¹⁾ Lausunto annettu 4 päivänä heinäkuuta 2006 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽²⁾ Lausunto annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006.

⁽³⁾ EYVL L 378, 31.12.1986, s. 4. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 2003 liittymisasiakirjalla.

⁽⁴⁾ EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 411/2004 (EUVL L 68, 6.3.2004, s. 1).

- (4) Perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan ensimmäisen edellytyksen mukaan kilpailua rajoittavan sopimuksen on tehostettava tuotantoa tai tuotteiden jakelua taikka edistettävä teknistä tai taloudellista kehitystä. Tarkasteltaessa konferenssien tuottamia tehokkuusetuja todetaan, että linjakonferenssit eivät enää pysty noudattamaan konferenssitariffia, vaikka ne voivat edelleen määrätä maksuja ja lisämaksuja, jotka muodostavat osan kuljetuksen hinnasta. Lisäksi ei ole osoitettu, että konferenssijärjestelmä johtaisi vakaampiin rahtimaksuihin tai luotettavampiin meriliikennepalveluihin kuin vastaavat palvelut markkinoilla, joilla kilpailu on täysin vapaata. Konferenssien jäsenet tarjoavat yhä useammin palvelujaan yksittäisten vientiyritysten kanssa tehtyjen yksittäisten palvelusopimusten nojalla. Konferenssit eivät myöskään hallinnoi käytettävissä olevaa kuljetuskapasiteettia, vaan jokainen varustamo tekee omat kapasiteettipäätöksensä. Nykyisissä markkinaolosuhteissa hintojen vakaus ja luotettavat palvelut perustuvat yksittäisiin palvelusopimuksiin. Väitetty syy-yhteys rajoitusten (hintojen vahvistaminen ja tarjonnan sääntely) ja tehokkuusetujen (luotettavat palvelut) välillä vaikuttaa tämän vuoksi liian löyhältä täyttääkseen perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan mukaisen ensimmäisen edellytyksen.
- (5) Poikkeuksen myöntämisen toinen edellytys perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan mukaan on se, että kulluttajien on saatava korvausta kilpailunrajoituksista aiheutuvista kielteisistä vaikutuksista. Kielteiset vaikutukset ovat huomattavan suuria erittäin vakavien kilpailunrajoitusten tapauksessa, kuten horisontaalinen hintojen vahvistaminen silloin kun konferenssitariffista sekä maksuista ja lisämaksuista sovitaan yhdessä. Sitä vastoin selviä myönteisiä vaikutuksia ei ole havaittu. Kuljetusten käyttäjät katsovat, että konferenssit toimivat tehottomimman jäsenen eduksi ja vaativat konferenssien lakkauttamista. Konferenssit eivät enää täytä perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan mukaista toista edellytystä.
- (6) Poikkeuksen myöntämisen kolmas edellytys perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan mukaan on se, että toiminnalla ei saa määrätä kyseisille yrityksille rajoituksia, jotka eivät ole välttämättömiä poikkeuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Konsortiot ovat linjaliikennettä harjoittavien varustamojen välisiä yhteistyösopimuksia, joihin ei sisälly hintojen vahvistamista ja jotka rajoittavat tämän vuoksi konferensseja vähemmän kilpailua. Kuljetuspalvelujen käyttäjien mukaan ne tarjoavat säännöllisiä meriliikennepalveluja asianmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti. Lisäksi yksittäisten palvelusopimusten käyttö on lisääntynyt tuntuvasti viime vuosina. Tällaiset yksittäiset palvelusopimukset eivät lähtökohtaisesti rajoita kilpailua ja ne tarjoavat etuja vientiyrityksille, sillä tällaisten sopimusten avulla voidaan tarjota asiakaskohtaisia erityispalveluja. Koska hinnasta sovitaan ennakolta eikä se ennakolta määritetyllä sopimuskaudella vaihtelee (yleensä enintään vuosi), palvelusopimukset voivat edistää hintavakautta. Ei siis ole osoitettu, että asetuksen (ETY) N:o 4056/86 nojalla sallitut kilpailunrajoitukset (hintojen vahvistaminen ja kapasiteetin sääntely) olisivat välttämättömiä luotettavien meriliikennepalvelujen tarjoamiseksi asiakkaille, vaan tämä tavoite voidaan saavuttaa vähemmän rajoittavin keinoin. Tämän vuoksi perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan mukainen kolmas edellytys ei täyty.
- (7) Neljäs perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan mukainen edellytys on se, että konferenssiin pitäisi kohdistua tehokasta kilpailupainetta. Nykyisissä markkinaolosuhteissa konferensseja on lähes kaikilla tärkeimmillä kauppapareiteilla ja ne kilpailevat konsortioiksi ryhmittyneiden varustamojen ja riippumattomien linjojen kanssa. Konferenssijärjestelmän heikkenemisen vuoksi hintakilpailua käydään valtameriliikenteen kuljetusmaksuista, mutta lisämaksuista ja liitännäismaksuista kilpaillaan tuskin lainkaan. Konferenssit sopivat näistä maksuista ja konferenssin ulkopuoliset varustamot soveltavat usein samantasoisia maksuja. Varustamot osallistuvat lisäksi konferensseihin ja konsortioihin samoilla kauppapareiteilla, vaihtavat kaupallisesti arkaluontoisia tietoja ja yhdistävät konferensseille (hintojen vahvistaminen ja kapasiteetin sääntely) ja konsortioille (operatiivinen yhteistyö yhteisen palvelun tarjoamiseksi) myönnettyjen ryhmäpoikkeusten edut. Koska samalla reitillä toimivien varustamojen väliset yhteydet ovat lisääntyneet, on varsin monimutkaista arvioida, missä määrin konferenssit ovat tehokkaan sisäisen ja ulkoisen kilpailun kohteena; tällainen arviointi on mahdollista ainoastaan tapauskohtaisesti.
- (8) Linjaliikennekonferenssit eivät tämän vuoksi enää täytä neljää kumulatiivista edellytystä perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan mukaisen poikkeuksen soveltamiseksi, joten näille konferensseille myönnetty ryhmäpoikkeus olisi kumottava.
- (9) Yksinomaan teknisten sopimusten ja mahdollisten lainvalintatilanteiden ratkaisumenettelyn jättäminen perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan mukaisen kiellon soveltamisalan ulkopuolelle on niin ikään tarpeetonta. Tämän vuoksi kyseiset säännökset olisi myös poistettava.
- (10) Edellä esitetyn perusteella asetus (ETY) N:o 4056/86 olisi kumottava kokonaan.

- (11) Linjakonferenssit on hyväksytty monilla lainkäyttöalueilla. Kilpailuoikeutta ei tällä alalla, kuten ei muillakaan aloilla, sovelleta samalla tavoin eri puolilla maailmaa. Koska linjaliikenteen ala on maailmanlaajuinen, komission olisi toteutettava kaikki aiheelliset toimenpiteet edistääkseen linjakonferenssien hintojen vahvistamiselle muualla myönnettyjen poikkeusten kumoamista siten, että samalla säilytetään konsortioiksi ja liittoutumiksi ryhmityneiden varustamojen väliselle toiminnalliselle yhteistyölle myönnetty poikkeus, kuten OECD:n sihteeristön vuonna 2002 antamissa suosituksissa esitetään.
- (12) Kabotaasipalvelut ja kansainväliset hakurahtipalvelut on vapautettu perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan sellaisten täytäntöönpanosääntöjen soveltamisesta, joista on säädetty alun perin asetuksessa (ETY) N:o 4056/86 ja sen jälkeen asetuksessa (EY) N:o 1/2003. Nämä ovat nykyisin ainoat alat, joihin ei sovelleta kyseisiä täytäntöönpanosääntöjä. Tehokkaiden täytäntöönpanovaltuuksien puuttuminen näiltä aloilta on sääntelyn kannalta epätavallista.
- (13) Hakurahtipalvelut jätettiin asetuksen (EY) N:o 1/2003 soveltamisalan ulkopuolelle, koska näiden palvelujen hinnoista neuvoteltiin vapaasti ja tapauskohtaisesti tarjontaja kysyntäolosuhteiden mukaan. Tällaiset markkinaolosuhteet vallitsevat kuitenkin muillakin aloilla, joilla jo sovelletaan perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan aineellisia määräyksiä. Näiden palvelujen pitämiseksi edelleen perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan täytäntöönpanosääntöjen soveltamisalan ulkopuolella ei ole esitetty vakuuttavia perusteluja. Vaikka kabotaasipalveluilla ei tavallisesti ole vaikutusta yhteisön sisäiseen kauppaan, tämä ei kuitenkaan tarkoita, että ne pitäisi lähtökohtaisesti jättää asetuksen (EY) N:o 1/2003 soveltamisalan ulkopuolelle.
- (14) Asetuksessa (EY) N:o 1/2003 säädetyt mekanismit ovat asianmukaisia kilpailusääntöjen soveltamiseksi kaikilla

aloilla, joten kabotaasi- ja hakurahtipalvelut olisi lisättävä kyseisen asetuksen soveltamisalaan.

- (15) Näistä syistä asetus (EY) N:o 1/2003 olisi muutettava vastaavasti.
- (16) Koska jäsenvaltioiden saattaa olla tarpeen mukauttaa kansainvälisiä sitoumuksiaan konferenssijärjestelmän kumoamisen vuoksi, linjakonferenssien ryhmäpoikkeusta koskevia asetuksen (ETY) N:o 4056/86 säännöksiä olisi sovellettava kyseisen asetuksen mukaiset vaatimukset täyttäviin konferensseihin tämän asetuksen voimaantulopäivästä myönnettävän siirtymäkauden ajan,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kumotaan asetus (ETY) N:o 4056/86.

Asetuksen (ETY) N:o 4056/86 1 artiklan 3 kohdan b ja c alakohtaa, 3–7 artiklaa, 8 artiklan 2 kohtaa ja 26 artiklaa sovelletaan kuitenkin asetuksen (ETY) N:o 4056/86 mukaiset vaatimukset täyttäviin linjakonferensseihin 18 päivästä lokakuuta 2006 myönnettävän kahden vuoden siirtymäkauden ajan.

2 artikla

Poistetaan asetuksen (EY) N:o 1/2003 32 artikla.

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 25 päivänä syyskuuta 2006.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
M. PEKKARINEN